

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 21 maja 2025 r.

Szanowny Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
e-mail: bprm@kprm.gov.pl;
kancelaria@kprm.gov.pl

Szanowny Panie Premierze.

Zarząd Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) od wielu lat zabiegał o zmianę regulacji prawnych dotyczących procedury zmiany granic gmin. Przepisy, które obecnie obowiązują sprzyjają inicjowaniu przez średnie i duże miasta postępowań, które – wbrew opinii lokalnej społeczności – prowadzą do przejmowania ważnych społecznie i ekonomicznie części gmin wiejskich. **Objęcie zasadą wyznaczania podziału terytorialnego kraju materiałą konstytucyjną, czyli regulacją posiadającą w systemie prawa polskiego najwyższą rangę i moc prawną opisana w art. 8 ust. 1 Konstytucji RP potwierdza doniosłość prawną tego procesu.** Ustrojodawca zamieszczając przedmiotowe regulacje w Rozdziale 1 Konstytucji RP obejmującym podstawowe zasady ustrojowe Rzeczypospolitej Polskiej przesądził jednoznacznie, że zasadniczy podział terytorialny kraju ma kluczowe znaczenie dla organizacji i funkcjonowania państwa polskiego jako całości. **Model wtórnego kształtowania tego podziału został już trzykrotnie uznany przez Trybunał Konstytucyjny za nieefektywny, niespełniający pokładanych w nim oczekiwań i wymagający pilnej rewizji ustawodawcy.**

Dlatego też Zarząd Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej mając na uwadze często pomijane dobro lokalnych społeczności, oraz niespełnianie uzgodnień, które przedstawiciele miast składali wobec sąsiednich gmin i organów administracji rządowej przygotował projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ten jest przede wszystkim odpowiedzią ZGWRP na brak inicjatywy legislacyjnej po stronie rządowej, która powinna przyjąć stanowisko arbitralne, oparte na sprawiedliwym i akceptowalnym społecznie prawie.

Jednak w opinii Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji jest to działanie niewystarczające. Oczekuje, że strony reprezentujące obszar wiejski i miejski dojdą do porozumienia. Jednakże biorąc pod uwagę interesy stron do takiego porozumienia nie dojdzie, gdyż kwestia reprezentowania interesów mieszkańców jest biegunowo odległa zarówno pod względem charakterystyki ustrojowej miast i wsi, jak i społeczno-środowiskowej.

Związek Gmin Wiejskich RP ma prawo oczekiwać, że ośrodki sprawujące władzę w Rzeczypospolitej Polskiej podejmą się działań arbitralnych, zmierzających do wprowadzenia takich rozwiązań prawnych, które będą zgodne ze wspomnianą zasadą Konstytucyjną gwarantującą ochronę granic poprzez zachowanie przyjętego porządku ustrojowego. ZGWRP ma także prawo oczekiwać, że zmiany prawne, których bezspornie oczekują obie strony konfliktu, będą sprawiedliwie społecznie akceptowalne.

Przykłady Gmin Redzikowo, Biesiekierz, Manowo, Chełm czy Gminy Dobrzeń Wielki, dobitnie wskazują na palącą potrzebę stworzenia regulacji w tym obszarze. Z zebranych przez Związek informacji wynika, że w roku 2025 będącym rokiem 35-lecia istnienia samorządu terytorialnego w odrodzonej Polsce, liczba wniosków dotyczących zmiany granic złożonych przez miasta sięgnie 30 postępowań.

Niezrozumiałym dla Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej jest fakt, iż opracowany projekt zmian w obszarze prawnym, który naszym zdaniem „ucywilizowuje” problem dotyczący zmiany granic pomiędzy zainteresowanymi JST nie znalazł uznania w oczach resortu, który reprezentując Rząd w tym obszarze powinien dążyć do ostatecznego rozstrzygnięcia tej spornej kwestii. **Co ciekawe, dokumenty przygotowane przez Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego w wielu przypadkach pokrywają się z projektowanymi przez ZGWRP zmianami.**

Mając powyższe na uwadze podkreślam, zarazem oczekując od obozu sprawującego władzę w kraju, że mandat władztwa, jaki dzierży Rząd, jest mandatem wypełnionym nie tylko zapisami zaufania społeczeństwa pod kątem wypełnienia złożonych obietnic, ale także oczekiwania oraz wzięcia odpowiedzialności za arbitralne i konieczne do wprowadzenia zmiany, które będą podwalać stabilności ustrojowej Państwa Polskiego.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Jastrzębski

- NIC O NAS BEZ NAS -